

Dosarul nr. 3ra-1508/19
3ra-109/20

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (M. Gandrabur)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Clima, E. Palanciuc, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Ciocanu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului, recalcularea și achitarea pensiei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

c o n s t a t ă:

La 12 noiembrie 2018 Mihail Ciocanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului, recalcularea și achitarea pensiei, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a relatat că a activat în organele procuraturii din anul 1976 până în anul 2002 având o vechime în muncă de procuror de 26 ani.

Începând cu 22 septembrie 1999 și până la sfârșitul anului 2011 i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80 % din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu.

Conform art. 34 alin. (6) din Legea nr. 118-XIV procurorii pensionari beneficiau de dreptul la recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, drept pe care la obținut la 22 septembrie 1999.

Casa Națională de Asigurări Sociale din motive neîntemeiate, nu a efectuat recalcularea pensiei, lipsindu-l de dreptul dobândit licit în anul 1999 de recalculare a pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an.

Fiind în dezacord cu poziția pârâtului s-a adresat cu cerere prealabilă privind recalcularea pensiei.

Prin decizia nr. C-1942/18 din 01 noiembrie 2018 solicitarea sa a fost respinsă.

Consideră decizia enunțată ilegală și pasibilă anulării.

Suplimentar a invocat jurisprudența Curții Constituționale și Curții Europene a Drepturilor Omului în materia vizată, prevederile Legii cu privire la Procuratură, Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, Legii privind salarizarea judecătorilor și procurorilor.

Mihail Ciocanu a solicitat recunoașterea ilegalității răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-1942/18 din 01 noiembrie 2018, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze și să-i achite pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar al procurorului-șef de secție din cadrul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, cu recalcularea pensiei în cazul majorării salariului procurorului în exercițiu ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie, efectuarea recalculării din data de 01 a lunii în care a fost și va fi efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 02 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis parțial acțiunea.

S-a recunoscut ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-1942/18 din 01 noiembrie 2018.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite în beneficiul lui Mihail Ciocanu pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar al procurorului-șef de secție din cadrul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, cu recalcularea pensiei în cazul majorării salariului procurorului în exercițiu ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie.

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ciocanu Mihail, suma de 2 500 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

La 26 iulie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 02 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei, a apreciat obiectiv și sub toate aspectele probele administrate la dosar, adoptând o hotărâre legală și întemeiată, aplicând și interpretând corect normele legale, iar cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale este neîntemeiată.

La 22 noiembrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs a indicat că consideră decizia contestată neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii.

Consideră soluția instanțelor de judecată eronată.

Începând cu 01 iulie 2011 pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 01 aprilie conform art.13 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Astfel, nu pot fi reținute argumentele intimatului și instanțelor inferioare că prin refuzul de recalculare a pensiei lui Mihail Ciocanu, ultimul a fost lipsit de un drept garantat de lege, deoarece prin instituirea de legislator a unor noi prevederi de asigurare socială, dreptul procurorilor la asigurare socială este garantat în continuare.

Instanța de apel a asimilat funcția de procuror cu cea de judecător. Or, drepturile și obligațiile procurorilor, inclusiv protecția socială din partea statului a fost legiferată separat de către acea a magistraților.

Dreptul procurorilor la recalcularea pensiei a fost inițial reglementat de art.34 alin.(6) al Legii nr. 118 din 14 martie 2003, ulterior de art.73 alin.(8) al Legii nr.294 din 25 decembrie 2008. Cadrul legal enunțat, în vederea recalculării pensiei a fost aplicat și în cazul lui Mihail Ciocanu.

Însă, prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011, legislatorul a dispus înlocuirea dreptului la recalcularea pensiei de procuror cu dreptul la indexarea anuală a acestei prestații sociale.

Așadar, consideră neîntemeiate alegațiile intimatului că îi sunt încălcate drepturile sociale cu conținut patrimonial (dreptul de proprietate), deoarece noile prevederi legale nu l-au lipsit de dreptul la pensie și nici nu i-au redus cuantumul pensiei, dar s-a instituit o nouă modalitate de ajustare a acesteia.

Argumentul primei instanțe și a instanței de apel că Mihail Ciocanu fiind pensionar din 2006, a obținut dreptul la recalcularea pensiei conform Legii vechi, și Legea nouă nu poate avea caracter retroactiv asupra dreptului dobândit anterior intrării în vigoare a Legii noi nu poate fi reținut, deoarece contravine dispozițiilor art.6 alin.(2) și (3) Codul civil.

Mihail Ciocanu devenind pensionar în anul 2006, până în 2011 a beneficiat de recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu. Începând cu 01 iulie 2011, Legea nu mai prevede recalcularea pensiei.

Prin urmare, relațiile beneficiarului de pensie în raport cu Casa Națională de Asigurări Sociale, din 2011 și până în prezent cad sub guvernarea Legii noi, dat fiind că sunt relații în curs de realizare și urmează să fie guvernate de legile în vigoare la momentul realizării.

Pensionarii urmează să se supună legilor în vigoare la momentul achitării pensiei, care conform art.13 al Legii nr. 156-XIV prevede indexarea anuală la 01 aprilie.

La 29 noiembrie 2019 în adresa lui Mihail Ciocanu a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa părților la 26 noiembrie 2019.

Date care ar confirma recepționarea deciziei din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău de către Casa Națională de Asigurări Sociale la materialele dosarului lipsesc.

În aceste circumstanțe, recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale la 22 noiembrie 2019 se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele

indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu soluția pronunțată de către prima instanță și instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursurile depuse nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs,

întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Sveatoslav Moldovan